

Riktlinje för anskaffning av IT

Rapporten skriven av:

Per Wadlin, Lasse Väänänen, 2018-04-13

Antagen av:

Köpings kommun, Kommunstyrelsen 2018-05-17

Surahammars kommun, Kommunstyrelsen 2018-05-17

Kungsörs kommun, Kommunstyrelsen 2018-06-04

Arboga kommun, Kommunstyrelsen 2018-08-28

Innehåll

Inledning	3
Målgrupp	4
Syfte	5
Styrande princip för IT-system	6
Styrande princip för förvaltning av IT	7
Styrande principer vid anskaffning av IT	8
Anskaffningsprocess IT	9
Definitioner, Ordlista	10

Inledning

Denna riktlinje är framtagen för att stödja den beslutade policyn för inköp med avgränsning till IT-system och IT-systemtjänster. Den innefattar även det som kallas molntjänster.

IT-system-, IT-systemtjänster och molntjänster kommer i detta dokument benämnas som IT-system.

Riktlinje är vägledande och gäller för alla VMKF:s medlemskommuners nämnder och förvaltningar. Riktlinjen gäller även kommunala bolag i de fall de har IT-driften förlagd hos VMKF.

I de fall externa verksamheter ansluts till någon av medlemskommunerna via avtal eller liknade ska även de följa krav i denna riktlinje. Riktlinje ska även ge stöd i det fortsatta arbetet med att utveckla och förvalta IT-verksamhet ute på förvaltningarna.

IT utgör ett samlingsbegrepp för de tekniska möjligheter som skapats genom datorteknik och telekommunikation inom en organisation, så som datorer, andra mobila enheter och kommunikation mellan dessa enheter och andra system.

Med IKT menas informations- och kommunikationsteknik, vilket i ett ord sammanfattar all informationshantering (informatiken) inom IT. Det är dagsläget främst inom utbildning som IKT-begreppet används för att beskriva IT.

Denna riktlinje omfattar inte mobiltelefonitjänster och produkter. Inte heller de hårdvaror som behövs för att upprätthålla drift av IT-system och tjänster omfattas.

Målgrupp

Inköpsansvariga och den ytterst ansvarig chef ansvarar för att riktlinjen följs.

Alla medarbetare i kommun, bolag samt WMKF ska ha kännedom om denna riktlinje för att få rätt stöd vid kommande anskaffningsuppdrag.

Syfte

Denna riktlinje ska:

- Underlätta hanteringen för anskaffning av IT system. Där ska IT ses ur ett helhetsperspektiv för kommunen med en gemensam inriktning på IT-användandet för att uppnå bästa möjliga stöd åt invånare, företagare och medarbetare i informationsinhämtning och i användning av IT.
- Säkerställa att resurser med rätt kompetens på ett tidigt stadium kan svara på om IT-system med motsvarande funktionalitet redan finns och i de fall nyanskaffning är aktuell.
- Vara ett stöd för verksamheten och berörda bolag så att anskaffning av IT-system sker på ett sätt så att IT fungerar tillsammans med övrig IT. Avsikten är att samma principer för IT-krav ska ställas för all IT.
- Säkerställa att verksamheterna vid anskaffning av IT ställer nödvändiga krav så att informationshanteringen i IT-system sker på ett rättssäkert och kontrollerat sätt (dvs att vi kan upprätthålla informationssäkerheten kring IT).

Styrande princip för IT-system

Nationella riktlinjer och rekommendationer inom varje verksamhet ska användas där det är möjligt. Strävan är att alltid förenkla och effektivisera verksamheten med hjälp av digitala tjänster med automatisk informationsöverföring mellan IT-tjänster och system.

Vid inköp av IT som inte installeras i VMKF's driftmiljö ska särskilda minimikrav tillämpas för att säkerställa funktion i den tekniska infrastrukturen. Samråd med IT-avdelningen/IT-strateg behövs i varje enskilt fall innan avtal tecknas.

Viktiga aspekter att tänka på vid anskaffning av nytt IT-system:

- Tjänsterna ska stödja och vara väl anpassade till den enskilda verksamhetens krav och behov som leder till direkt nytta.
- Om alternativa IT-system finns så ska den som är mest anpassad till nuvarande IT-infrastruktur och SKL's rekommendationer väljas. Detta för att våra val alltid ska bidra till visionen om ökad samverkan nationellt.
- Tjänster som funktionsmoduler ska bidra till ökad standardisering och användning.
- Teknisk infrastruktur och kommunikationslösningar ska samverka och tillsammans bilda en sammanhållen gemensam teknisk plattform för anslutna kommuner.
- Hanteringen av information(data) inom IT skall ske så att information kan återanvändas där det är möjligt. Detta innebär att IT-system ska kunna ta emot och ge ifrån sig information(data) via standardiserade tekniskgränssnitt och på ett kvalitetssäkrat sätt som uppfyller lagkraven.
- All kommunikation mellan system ska göras via etablerade kanaler i den tekniska infrastrukturen (teknisk integrationsmodul ska användas för att säkra tillgänglighet, spårbarhet och kvalitet i informationsöverföringar).

Styrande princip för förvaltning av IT

Varje IT-system behöver vara förvaltningsbar. Det innebär att det finns en beskriven organisation som äger och förvaltar IT-systemet. Införande och tillämpning av modell för förvaltningsstyrning av IT kommer snart att genomföras. Dessa delar återspeglas sedan i varje verksamhetsplan rörande IT.

Styrande principer vid anskaffning av IT

Aktiviteter innan anskaffning av IT-system

- All anskaffning ska påbörjas med en effekt- och behovsanalys för att avgöra om behovet kan uppfyllas i andra befintliga IT-system.
- Om anskaffning avser kritiskt system ska systemsäkerhetsanalys genomföras. Minimikrav är att genomföra en riskanalys för informationshantering.
- Om IT-system hanterar personinformation, ska det innan anskaffning säkerställas att all behandling utförs enligt dataskyddsförordningen (personuppgiftslagen).
- IT-system ska uppfylla de rättsliga krav och säkerhetskrav som följer med informationsklassificeringen.
- Andra styrande och stödjande dokument i syfte att säkerställa full funktionalitet och tillgänglighet vid nyanskaffning av IT gäller även fortsättningsvis.
- Vid avtalsskrivande ska avtalsperiod tecknas så att slutdatum motsvarar andra befintliga avtal. Detta gäller i de fall man kan tänka sig att samverkande kommuner kan teckna gemensamt avtal framöver.

Prioriteringsordning vid anskaffning av nya IT-system

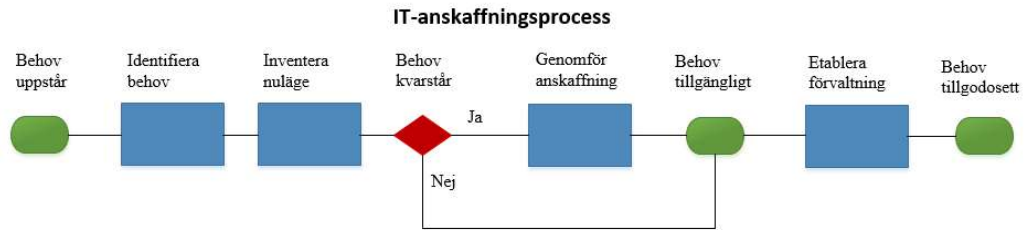
- 1 Bedöm om IT-system rekommenderat av SKL bör användas för ökad nationell samverkan och standardisering.
- 2 Välj IT-system som redan finns inom Västra Mälardalens Kommunalförbund.
- 3 Välj standardiserat IT-system.
- 4 Beställ och utveckla IT tillsammans med andra kommuner/regioner eller andra lämpliga samverkanspartners.
- 5 Invänta tills lämplig IT finns på marknaden.
- 6 Utveckla eget IT-system.

Aktiviteter efter anskaffning av IT-system

- IT-system ska ingå i en förvaltningsorganisation och beskrivas enligt den modell för systemförvaltning som är beslutad.

Anskaffningsprocess IT

Identifiera behov	Genomför förarbeten: Effekt- och behovsanalys, systemsäkerhetsanalys. Personinformation analys. Kravsammanställning.
Inventera nuläge	Finns uppkommet behov redan avtalat inom nuvarande IT eller tillgängligt i befintliga avtal eller ramupphandlingar.
Genomför anskaffning	Påbörja inköpsprocessen och säkerställ kravspecificeringen utifrån rådande styrande och stödjande dokument.
Etablera förvaltning	Skapa förutsättningar för vidareutveckling och förvaltning av anskaffat IT-system.

Definitioner, Ordlista

Undre lista är en förklaring på begrepp som används inom IT för att underlätta förståelse av denna riktlinje.

Förkortning	Beskrivning
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting.
VMKF	Västra Mälardalens Kommunalförbund.
IKT	informations- och kommunikationsteknik, allt inom teknik och kommunikation.
IT-system	Sammanslaget ord för interna IT-system och externa IT-tjänster.
System	IT-system som i sin helhet hanteras <u>inom</u> Västra Mälardalens Kommunalförbundets IT-miljö.
Molntjänst	IT-system som i sin helhet hanteras <u>utanför</u> Västra Mälardalens Kommunalförbundets IT-miljö.
IT-tjänst	IT-system som hanteras inom eller utanför VMKF.
Bastjänst	IT-baserad tjänst som anropas maskin-till-maskin och som tillhandahåller information eller utför informationsbearbetning.
Digital tjänst	Paketerad service eller lösning som erbjuds för att tillgodose ett behov och som förmedlas digitalt. Kallas här för IT-tjänst.